

Az egyedüli út.

(Padányi Viktor után)

A Trianoni tragédia, mely a magyar nemzetet 77 éve, 1000 esztendő után zsákutcába taszította, fájdalmasan vetette fel a nemzet számára a két alapvető kérdést: mi az, hogy magyar, és mi a magyarság szerepe, elhivatottsága Európában. A Trianoni Nemzedék legjobb magyar elméi görcsösen, az életmentés kényszerű mohóságával próbáltak felelni erre. Felelni kellett, mert bebizonyosodott, hogy annak az eleddig igaznak hitt elméletnek, annak a nemzedékről nemzedékre szálló hitnek, hogy századokon át a kereszténység és a Nyugat védőbástyája volt a rendeltetésünk, csak mi képzeltünk tartalmat. Mert ez éppen a Nyugat által lett megcáfolva Trianonban, mégpedig barbár módon. Az a magyarság ugyanis, amely azt hitte, hogy ha mást nem is, de legalább hálát és együttérzést várhat azoktól, akik századokon át hasznot húztak a magyar vérehullásából, mert az életteret, keletről védett határokat biztosított neki, az a magyarság hála helyett a legdurvább módon arcul üttetett, megaláztatott, és életveszélyesen megcsönkített.

Nemzeti szerep-felfogásunk tehát téves, sőt, öngyilkos és önpusztító volt, mert tudatunkba "önvédelem" helyett "nyugat-védelem" fészkelte be magát. Ezt az 1000 éves ön-félrevezetettséget aztán özönvíz szerűen sodorta el a Trianoni lecke, és helyette a kérdést lökte felszínre: mi hát a magyar, s ha van, akkor mi a mai tennivalója Európa közepén.

Ezt kérdezték akkor mind a nagyjaink: a Szabó Dezsők, a Móricz Zsigmondok, a Koós Károlyok, a Németh Lászlók, Erdélyi Józsefek, Bartucz Lajosok, Kodolányi Jánosok, Bartók Bélák, László Gyulák, és mind-mind, neves vagy névtelen katonái a halálos sebet kapott magyarságnak. Kutatták, kérdezték a nyelvet, az ősi hagyományokat, a népszokásokat és ruhákat, szerszámokat és diszítőelemeket. Zenénket, vígalmainkat és gyászainkat. Az embert: a fajtát, a vérképet, a koponya-alkatot. A történelmet: a régi sírokat, a kódexeket, a keresztfákat és faragott köveket. Mindent, ami tapintható, látható, hallható, vagy mérhető volt. Százan és százan. Könyvtárakat töltött meg a sok új könyv, annyit írtak össze keservükben, és ezzel létrehoztak egy új nemzeti tudományt, a Hungarológiát.

Ennek a kolosszális és mégis egybecsengő szellemi erő kifejtésnek a gyümölcse lett aztán az a felismerés, hogy a magyarság legősibb, legtisztább rajzolata a vidéki népben, a parasztságban maradt meg legérintetlenebbül, s így kapta a magyar szellem katonáinak ezen tábora a Népiek elnevezést. Mondom: ezen tábora, mert ezzel a kinyilatkoztatással szemben -magyar tájon vagyunk!- automatikusan sorakoztak fel az ún. Nyugatosok, akik viszont azt mondták, hogy kultúránkat és szellemünk lényegét évszázadokon át a Nyugat adta, s mivel sorsunkat ide kötöttük 1000 évvel ezelőtt, hát ennél is kell maradnunk. S mivel egyébként is csak annyit érünk, amennyi a nyugati kultúra vastagsága rajtunk (ide eszembe jut az újabbkori

megfogalmazás: a füttyölős barack meg a bőgatya), tehát csak annyit érünk, amennyi nyugatról ránk ragadt, ezért reprezentálni is csak azok tudnak bennünket, akik legközelebb állnak közülünk a nyugati eszmékhez. Vagyis ugye, akik legtávolabb állnak a magyar eredetitől, a népitől.

Mindezt megcáfolandó, a népiek könnyűszerrel kimutatták, hogy a magyar szellem és kultúra szinte minden területén csupán vékony máz, felszíni karistolás, amit a nyugati kultúra okozott. Kimondták és bizonyították, hogy népünk **egyéni** kultúráját összehasonlítva akármelyik európai nép **egyéni** kultúrájával, mi kerülünk ki győztesen, mert a miénk a karakterisztikusabb, és - elütőbb. Bizonyították azt is, hogy a magyarság fejére olvasott elmaradottság nem az alacsonyabbrendűség mutatója, hanem a magától értetődő idegenkedés eredménye az idegen eszme-és gondolatvilágtól. Hiszen mindvégig nem a saját elemünkben voltunk, s az egész nyugatizálási, nyugatizálódási törekvés csak saját belső élményvilágunktól való megfosztást eredményezett. S nem asszimilálódást hozott, hanem a magányosság érzését. Bizonyítja ezt, hogy szokásrendünk, hagyományaink nagy része, vérmérsékletünk és erkölcsi felfogásunk még 1000 év után is többet őriz saját ősiségünkben, mint amennyit ez idő alatt felvett nyugatról.

Két évtizeden át folyt az elkeseredett harc Népiek és Nyugatosok között, s lassan egyre inkább a népiek győzelme kezdett kirajzolódni a horizonton, amikor az egészre rászakadt a II. Világéges, és ez aztán lerántott és betemetett mindent: a sok, bizonyításnak összehordott anyagot, és az összehordókat egyaránt. Másik 50 év alatt pedig még a valós és képletes harcokból megmaradt fóliáns töredékek, tovább küzdeni merészülő árva kar, vagy elme is elnémított, megsemmisített, vagy világgá űzetett.

Napjainkig tehát még mindig nem jutottunk el a nagy közös felismerésig, hogy: de hiszen már "hivatalosan" is 1100 éve élünk, vagyis dolgozunk, alszunk, ünnepeink, és gyászolunk a világ egyazon pontján, a Kárpát-medencében, Európa kellős közepén, de ha haragosaink meg akarnak sérteni minket, akkor még mindig "ázsiaiainak" neveznek! Hiába volt egyes "kiművelt" fők nyugat iránt táplált szerelme, az mindig viszonzatlan maradt, pedig rendszeresen tagadtuk meg miatta egész keleti atyafiságunkat! S a nyugati népek a mai napig sem hajlandók testvérré fogadni minket, hiába vettük ki szorgalmasan részünket - a szeretet utáni szemlesütött vággyal- minden kultúr-eredményükből. És ha az angolszász, a latin, vagy akár a szláv népek nagy, világraszóló kiteljesülését már innen, szülőhazánkon kívülről szemléljük, akkor méginkább a reménytelen egyedüllétre, félrelököttségre, a fajtánk iránti közönyre eszmélünk itt is, ott is.

Mindebben pedig a legdöbbenetesebb az, hogy ez az elerőtlenítő magány 1100 éve nyomaszt bennünket akkor, amikor közel 1 milliárd rokonunk él a hátunk mögött

az irdatlan eurázsiai kontinensen! S ha erre gondolunk, akkor már rémülten kell beismernünk, hogy mennyire elhibázott, mondhatni életellenes volt a magunkba beszélt identitás-tudat, s a hiú remény, hogy keletről azért talán nyugatinak látszunk! S az ebből az alapállásból fakadó tetszik-nem tetszik "Nyugat védőbástyája" szerep!

Ez pedig minden józan elme számára csak azt bizonyíthatja, hogy Kárpát-medencei "rendeltetésünk", életterünk csakis egy lehet: végre kibontakoztatni és felhasználni a keletről magunkkal hozott és génjeinkben, szokásainkban, zsigereinkben, zenénkben, táncainkban, gondolkodásmódunkban és érzelmvilágunkban még mindig domináns tulajdonságainkat, képességeinket. Reális felhasználási teret teremteni ezeknek, ötvözni őket a már magunkba szívott nyugati elemekkel, és öntudatunkban, önbecsülésünkben így megerősödve, kiengesztelő és segítő testvérjobbot nyújtani a keletre élő rokon népeknek, közös sors-javításra őket is kiemelni az izoláltságból. **Európai hídfője lenni annak a hatalmas néptömegnek, melynek - az európaiak szemében is - 1100 év elteltével még mindig tagjai maradtunk!** Ezzel egyedüllétünk is megszűnik, s Európának sem leszünk többé utcára lökött gyerekei a szláv és indogermán tengerben. A térség nyugati szemmel is fontos elemévé válva bizonyos több Trianontól sem kell félnünk, sőt a rajtunk már elkövetett is nagyobb súllyal orvosolhatjuk.

De nem ám a hirtelen fellángoló és hamar hamvadó tettvággyal, a mindig csodákban bízó és mások segítségére apelláló (és ezért mindig hoppon maradó) önsajnálással! Hanem a kitartással végzett sok kicsi, de folyamatos cselekvés útját járva; nem régi dicsőségek elmúltán búslakodva, de a mindennapok apró, szorgalommal összerakosgatott tégláival építeni új, életképes hídfőt! S egy ilyenfajta építőmunkából még mi, a nemzet testének ilyen számkivetettjei is jócskán kivehetjük a részünket.

Ez méltó út, és a mai történelmi konstellációban járható út is. Mert, Reményik Sándort idézve:

"...Lehet rom, és lehet reménytelen,
Virág nő rajta mégis: friss virág! "

Brisbane, 1997